

אי אפשר לומר כך. כי עמידה כדי לכתף, אורחיה הוא, דרך הוא לעמוד כדי לכתף, ואם כן לא נתבטלה ההגבהה והעקירה הראשונה, ועדיין תיקשי, שייפטר על חיוב הגניבה שהוא מתחייב על אותה הגבהה?!

אלא בהכרח, מדברת הברייתא **בעומד לפוש**, שבכך נתבטלה העקירה הראשונה.

והשתא תיקשי: **אבל** אם עמד לכתף — שדרכו בכך — **מאי** יהיה הדין לפי רבי אבין?

שהוא **פטור**, כיון שעקירתו הראשונה צורך לא-ב הנחה היא?!

והרי אם כן, **אדתני** בסיפא דברייתא: היה **מגרר ויוצא** שלא הגביהה **מגרר ויוצא**, **פטור**.

נפלוג התנא של הברייתא, **ונתני בדידה**, במגביה עצמו, שהרי אף בו תמצא — לדעת רבי אבין — פטור על הגניבה, והכי ליתני:

כמה דברים אמורים — שהוא חייב תשלומין על ההגבהה הראשונה — **בעומד** אחר כך **לפוש** ברשות היחיד, היות ונתבטלה העקירה הראשונה. **אבל** כשעמד **לכתף**, שלא נתבטלה עקירה הראשונה, הרי הוא **פטור** כיון שעקירה צורך הנחה היא לרבי אבין?!(1)

אלא, מכח קושיא זו, מיישבת הגמרא באופן

הוצאה זו ללא עקירה המחייבת משום הוצאת שבת?!

ואם כן, האיך אמרו בברייתא "שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבוא לידי איסור סקילה", ומשמע שכאשר ינוח הכיס ברשות הרבים יתחייב עליו משום איסור שבת. והרי לא היתה עקירה משעה ראשונה לכך?!

ומשנינן: **לא תימא**, אל תאמר ליישב את הקושיא, שמדובר כשהגביהו **על מנת "להצניעו"** ברשות היחיד. **אלא** באמת מדברת הברייתא בכגון כשהגביהו כבר מתחילה **על מנת "להוציאו"**(10) —

וכך יש ליישב כדי שלא תיקשי לרבי אבין מברייתא זו: **הבא**, בברייתא **במאי עסקינן**, שמדובר בה **כשעמד** לאחר שעקר והגביה את הכיס ברשות היחיד. ועמידתו מבטלת את העקירה הראשונה, היות ועמידתו ברשות היחיד יחד עם החפץ שבידו נחשבת כהנחת החפץ שם. וחיובו על מלאכת הוצאה מתחיל רק לאחר מכן, כשחזר ונעקר מהמקום שנעמד בו. כי כיון שעקר ממקום עמידתו, "עקירת גופו — כעקירת החפץ" היא. ולכן אין הוא נפטר על העקירה וההגבהה הראשונה מחיוב ממוץ של גניבה.

ותמהה הגמרא: **עמד** — **למאי?** כשעמד ברשות היחיד אחר עקירה הראשונה, לאיזו מטרה הוא עמד?

אי תמצי לומר שעמד כדי **לכתף** [ליישב את משאו על כתיפן] —

1. כתב תוספות הרא"ש: אפילו אם מכתף נמי חייב, היה יכול להקשות שליפלוג וליתני בדידה בין עמד ללא עמד, אלא שהאמת נקטה

10. לכאורה שפת יתר היא, שהיה להגמרא לומר: "אלא כשעמד", וראה מה שביאר בזה בהגהות "מים חיים".

מאי יהיה הדין? וכי יהיה פטור משום שעקירתו הראשונה צורך הנחה היא?!

והרי אם כן תיקשי: נפלוג התנא של הברייתא וניתני בדידה, באותו אופן של הרישא העוסקת בהגבהת הכיס, (3) והכי ליתני:

כמה דברים אמורים שאם הגביה את הכיס, וקדם חיוב הגניבה לחיוב סקילה, אין הוא נפטר משום קם ליה בדרכה מיניה — **במהלך** עם החפץ הנגנב בידו, שביטל על ידי הליכתו את עקירת הגבהתו.

אבל אם זורק הוא את הכיס, הרי אף על פי שחיוב הגניבה קודם לחיובו על ההוצאה, הוא פטור, היות ועקירה צורך הנחה היא. (4)

ומשנינן: **מגרר ויוצא איצטריכא ליה**. כלומר: עדיף לו לתנא להשמיענו בדרך אגב

אחר את הקושיא מהברייתא לדברי רבי אבין:

הא מני ברייתא זו? — בן עזאי היא, דאמר: "מהלך", בכל פסיעה שמניח רגלו על הקרקע — **כעומד דמי**.

ונמצא שאין ההגבהה והעקירה הראשונה שברשות היחיד מחייבתו, שהרי הלך עוד ברשות היחיד, ומאחר ש"מהלך כעומד דמי", הרי הוא כמי שהניחה ברשות היחיד. ואין חיובו אלא על עקירת גופו בגבול רשות היחיד. ונמצא, שבשעת ההגבהה הראשונה, כשגנב את החפץ, עדיין לא התחילה מלאכת ההוצאה, ולכן אינו נפטר מחיוב תשלום הממון שהתחייב בו, קודם לכן, בשעת ההגבהה. (2)

ואכתי מקשינן לרבי אבין: **אבל** אם הגביה את הכיס והיה זורק אותו לרשות הרבים —

ובתוספות הביאו בשם הירושלמי שהקשה כן, ותירץ שמדובר בקופץ, שאינו חשוב כעומד, ואולם לדעת הבבלי הלכתא גמירי לה שהוא חייב, ראה תוספות בשבת ה ב.

3. נתבאר על פי שיטה מקובצת בהבנת רש"י. והתוספות פירשו: כלומר, למה לו לתנא לשנות את אופן הפטור משום קם ליה בדרכה מיניה כשמתחייב על השבת ועל הגניבה בבת אחת, והרי היה יכול למצוא פטור גם באותו אופן שמדברת הרישא, דהיינו שקדם חיוב הגניבה לחיוב שבת.

4. בפשוטו לאו דוקא זורק, אלא משכחת לה כגון שהיה הכיס מונח סמוך לגבול הרשות, והגביה את הכיס והלך לרשות הרבים, כי הואיל ולא הניח את רגליו ברשות היחיד, ופסיעתו

הגמרא, משום שיש חילוק בין עמד לפוש לבין עמד לכתף.

2. א. מתבאר מסוגיית הגמרא, שמהלך שהוא כעומד דמי לפי בן עזאי מבטל הוא את העקירה הראשונה, ואילו עמד לכתף אינו מבטל את העקירה, כיון שזוה הוא דרכו, וראה מה שכתב הרשב"א בשם הראב"ד.

ב. הקשו הראשונים: לדעתו של בן עזאי, האיך ימצא מעביר ארבע אמות ברשות הרבים שהוא חייב, שהרי אם הניח את החפץ באמצע ארבע האמות ושוב עקרו והניחו חוץ לארבע האמות הרי אינו מתחייב, וכיון שכן, אף אם הלך עם החפץ ארבע אמות ברשות הרבים, הרי לפי דעתו של בן עזאי כאילו עמד והניח את החפץ באמצע ארבע האמות, ונתבטלה עקירתו הראשונה, ולמה יתחייב?!

אלא משנה זו עוסקת בכיסי מיצעני, כיסים ממוצעים שאינם גדולים ולא קטנים, ודרכם לפעמים בגרירה! (6)

ומוסיפה הגמרא לפרש את הסיפא של המשנה כש"היה מגרר ויוצא":

ודאפקיה לחיבא, להיכן הוציא את הכיס, עד שאתה אומר שאיסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד?

אי דאפקיה [הוציא] את הכיס מרשות הנגב לרשות הרבים והניחו שם —

כך אי אפשר לפרש, שהרי איסור שבת אכן איבא שהוציאו מרשות היחיד לרשות הרבים, אבל איסור גניבה הא ליבא, שהרי בהוצאתו לרשות הרבים אין כאן מעשה קנין "לקנות" את הגניבה להתחייב באונסיה ובתשלומיה.

ואי דאפקיה לרשות היחיד של הנגב, ו"קנאו" בקנין חצר —

אף כך אי אפשר לפרש, שהרי איסור גניבה אכן איבא כיון שהכניסו לחצירו, אבל איסור

חידוש דין ב"מגרר ויוצא", מאשר להשמיענו אופן אחר של פטור בהגבהה. (5)

שהרי בדין "מגרר ויוצא" חידוש דין יש בדבר, כי סלקא דעתך אמינא שאין דרך הוצאה בכך, ולא יתחייב מיתה כלל על הוצאתו —

קא משמע לן התנא כבריייתא שחייב הוא מיתה, אף כשמוציא את הכיס דרך גרירה!

ומפרשת הגמרא: ובמאי, באיזה סוג כיס יש חידוש שהוצאתו דרך גרירה חשובה הוצאה לחייב עליה?

אי בכיסי ררבי, אם בכיסים גדולים ומלאים במשא וקשה להגביהם —

כך אי אפשר לפרש, שהרי אורחיה הוא, דרך הוא להוציאו בגרירה, ואין כאן חידוש.

ואי בכיסי זוטרי, ואם כיסים קטנים הוא שגרר —

אף כך אי אפשר לפרש, שהרי באמת לאו אורחיה הוא, ואין לחייבו, כיון שלא הוציא כדרך המוציאים.

שהוא חייב למרות שלא היתה עקירת הגבהה, הוא משום שיש שני אופני עקירה להתחייב עליהם:

האחד: שהוא מגביה את החפץ שלשה טפחים ברשות שהיה החפץ מונח.

השני: במגרר מרשות לרשות כיון שיש בזה עקירה מרשות שהיה בו, אין צורך כלל בעקירת הגבהה, כיון שעל כל פנים היתה בזה עקירת הרשות, [על פי תוצאות חיים סימן א אות ב].

וצריך לפרש שלא היה נראה לגמרא לומר, שחידוש זה של הרמב"ן שהוא "דבר חדש

הראשונה היתה לרשות הרבים, הרי הוא מתחייב כשהניח את רגלו ברשות הרבים.

5. בתוספות ביארו למה לא מתרצת הגמרא "מגרר ויוצא איצטריכא ליה" גם על קושיית הגמרא הקודמת "נפלוג וניתני בדידה", ראה שם.

6. א. מאירי.

ב. לדעת הרמב"ן כאן בשם הראב"ד, הטעם במי שהיה מגרר חפץ ויוצא מרשות הרבים

משנתנו במחלוקת התנאים על דינם של "צידי רשות הרבים", אם כרשות הרבים הן לענין שבת?

אי כרבי אליעזר, דאמר: צידי רשות הרבים כרשות הרבים דמו.

זו אי אפשר, שהרי **איסור שבת** אכן **איכא** בהוצאת הכיס לצידי רשות הרבים, אבל **איסור** (9) **גניבה** הא **ליכא**, שהרי לדעתו רשות הרבים היא, ואין הוצאה לרשות הרבים מחייבת בגניבה.

שבת הא **ליכא**, שהרי לא הוציא זה אלא מרשות היחיד לרשות היחיד. (7)

לא צריכא, משנתנו עוסקת באופן **דאפקיה** מרשות היחיד לצידי שולי רשות הרבים.

שהיו נותנים מכשולות לאורך רשות הרבים במרחק מסוים מן הבתים, כדי שלא ילכו העגלות סמוך לבתים ויתחככו בהם, ובין המכשולות לבתים נקרא "צידי רשות הרבים". (8)

ומקשינן: **כמאן**, כדעתו של מי סוברת

מלאכות נפרדות, האחת: הוציא מרשות היחיד לרשות הרבים; השניה: הכניס מרשות הרבים לרשות היחיד, וכיון שכן למה לא יפטור חיוב המיתה שנתחייב על המלאכה השניה את חיוב הממון? וב"משכנות הרועים" אות רפב ואילך האריך בדברי השיטה ישנה בשם האחרונים, וראה עוד ב"הערות" מה שיישב את קושיית ה"שיטה ישנה".

8. כן פירש רש"י כאן. ובסוגיית הגמרא בעירובין צד א מבואר שיש אופן שני של "צידי רשות הרבים" והוא בחצר שנפרצה לרשות הרבים, כי אז נחשב מקום המחיצה שנפרצה כ"צידי רשות הרבים", וראה את הסוגיא שם, ואת הסוגיא בשבת ו א ובתוספות שם.

9. תמהו האחרונים: מה ענין "איסור" גניבה לכאן, והרי אין אנו עוסקים אלא בקניני וחיוב תשלומין על גניבה! ?

ותירצו, על פי מה שכתבו התוספות: אף על גב שיש מי שסובר "ארבע אמות של אדם קונות לו" אפילו ברשות הרבים, הני מילי גבי מציאה כדי שלא יריבו, וכן בגט משום עיגונא, אבל לגנב לא תיקנו שיקנו לו ארבע אמות; והיינו משום שב"איסור" גניבה לא תיקנו, ולכן נקטה

למאור" [כפי שהגדיר ענין זה בתו"ח שם], הוא החידוש שהשמיעתנו המשנה.

7. א. הקשה בספר "תוצאות חיים" [סימן א אות ב], לפי שיטות הראשונים הסוברים שלענין העברת ארבע אמות ברשות הרבים אין צריך שתהא העקירה וההנחה ברשות הרבים, אלא אפילו אם עקר ברשות היחיד והעביר ארבע אמות ברשות הרבים והכניסו לרשות היחיד והניחו שם, הרי הוא חייב משום מעביר ארבע אמות ברשות הרבים.

אם כן, מאי קשיא ליה להגמרא, והרי יש לפרש שהיה מגרר ויוצא מרשות הנגנב דרך רשות הרבים עד לחצירו שלו והניחו שם, ונמצא איסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד! ? וראה מה שיישב שם.

ב. הקשה בשיטה מקובצת בשם שיטה ישנה, למה לא מפרשת הגמרא שהוציא את הכיס לרשות הרבים, ואכן עדיין לא נתחייב בגניבה, ושוב הכניס את החפץ מרשות הרבים לחצירו, ונתחייב על הגניבה.

ותירץ: כשהוציא את החפץ לרשות הרבים כבר נתחייב באיסור שבת ואילו בגניבה לא התחייב עד שהכניס לרשות היחיד.

והאחרונים תמהו על דבריו, שהרי עשה שתי

וידו קונה לו להתחייב על הגניבה, כדרכא!

דאמר רבא לענין שבת: ידו של אדם חשובה לו כארבעה טפחים על ארבעה טפחים.

ולכן, כשאדם מניח חפץ בתוך יד העומדת ברשות הרבים, חשובה ההנחה כהנחה על גבי מקום ארבעה על ארבעה, שהוא שיעור מקום הנצרך להנחה.

וכשם שחשובה היד לענין מקום ארבעה על ארבעה, כך היא חשובה גם לענין קנין גניבה.

כלומר, מדובר שגרר את הכיס אל תוך ידו העומדת ברשות הרבים, וקנה קנין גניבה במה שהכניסה לידו. ופעולה זו היא גם ההוצאה לרשות הרבים, שהרי ידו עומדת ברשות הרבים.

אלא, שצריכים אנו לומר שלא היתה ידו גבוהה שלשה טפחים מעל הקרקע, שאם היתה ידו גבוהה שלשה טפחים מעל הקרקע של רשות הרבים, הרי היתה ידו גבוהה מרשות היחיד [שהיא שוה בגובהה לרשות הרבים] שלשה טפחים, ואם כן, צריך הוא להגביה את הכיס שלשה טפחים כדי להכניסה לידו, ואז היה מתחייב בגניבה כאשר הגביהה שלשה טפחים, קודם שנתנה לתוך ידו, ונתחייב באיסור שבת.

ועוד צריכים אנו להביא מקור שידו של אדם

ואי כרבנן, דאמרי: צידי רשות הרבים לאו כרשות הרבים דמו.

אף זו אי אפשר, כי איסור גניבה אכן איכא מפני שלדעתם דין "צידי רשות הרבים" כסימטא היא לענין משיכה שהמושך לתוכה קנה,⁽¹⁰⁾ אבל איסור שבת הא ליכא היות ולדעתם אין זה רשות הרבים!?

ומשנינן: לעולם כרבי אליעזר, שאמר לגבי שבת צידי רשות הרבים כרשות הרבים דמו, ולכן חייב כשהוציא את הכיס לשם משום שבת.

ואולם כי אמר רבי אליעזר "צידי רשות הרבים כרשות הרבים דמו", הני מילי לענין חיובא דשבת, כיון דזימנין דדחקי רבים ועיילי לחתם, כי פעמים שהרבים נדחקים לצידי רשות הרבים.

אבל לענין מיקנא קני, אבל לקנות בקנין משיכה, אפשר לקנות אפילו בצידי רשות הרבים. מאי טעמא? — דהא לא שכיחי רבים, אין הרבים מצויים בצידי רשות הרבים, ולפיכך דינה כסימטא, שתיקנו בה קנין על ידי משיכה בתוכה.

רב אשי אמר לפרש את הסיפא כש"היה מגרר ויוצא", שלא תיקשי להיכן הוציאה:

כגון שצירף הסמיך את ידו למטה משלשה טפחים מהקרקע של רשות הרבים, וקיבלו לתוך ידו על ידי גרירה מרשות הנגב לידו.

הרבים, כיון שאינו רשות הרבים ממש אלא שפעמים נכנסים הרבים לשם, ויש רשות לאדם לשבת שם, הרי הוא ברשות כל מי שעומד שם לקנות במשיכה, רשב"ם בבא בתרא עו ב.

הגמרא לשון איסור גניבה. בעל שיטמ"ק בד"ה דאפקיה בדרך "אפשר".

10. כגון מבואות קטנים הפתוחים לרשות

ותרוייהו — רב אחא ורבינא החלוקין אם ברשות הרבים הרי הוא קונה במשיכה לענין גניבה — בדיוקא דהא מתניתין במסכת בבא קמא [עט ב], קמפולגוי!

דתנן: היה מושכו לשור גנוב ויוצא מרשות הבעלים לכוון רשות הרבים, ומת השור כשהוא עדיין ברשות בעלים — פטור הגנוב לשלם את דמיו, כי עדיין לא "קנה" את הגניבה.

אך אם הגביהו לשור ברשות הבעלים, או שהוציאו מרשות בעלים לרשות הרבים, ומת השור לאחר מכן, הרי הוא חייב לשלם את ערכו.

קונה לו, ומקור דין זה הוא ממה שאמר רבא לענין שבת שידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה.⁽¹¹⁾

רב אחא סובר, שאכן אי אפשר לקנות גניבה במשיכה לרשות הרבים. ולפיכך מתני הכי, מפרש את הברייתא כרב אשי, שהעמידה בכגון שצירף ידו למטה משלשה טפחים לקרקע, וקיבלו.⁽¹²⁾

אבל רבינא מתני, מפרש את הברייתא כך: לעולם דאפקיה לרשות הרבים. שהוציא את הכיס לרשות הרבים. והא דקשיא לך, איסור שבת אכן איכא, אבל איסור גניבה הרי ליכא, לא תיקשי, כי: ברשות הרבים נמי קנה בקנין משיכה, ונתחייב בתשלומי הגניבה.⁽¹³⁾

נקטיה, כלומר: אפילו צירף ידו למטה משלשה, ידו חשובה לו כרשות בפני עצמה בין לענין שבת בין לענין קנייה, ואע"פ שהיא תוך שלשה סמוך לקרקע; וראה עוד בשיטה ישנה בהבנת דברי רש"י.

12. בפשוטו משמע מן הגמרא שרב אחא מפרש את הברייתא כאחד מן הפירושים שנאמרו לעיל בסוגיא, דהיינו או שמשכה לצדי רשות הרבים, או שצירף ידו למטה משלה; אבל רש"י פירש שרב אחא מפרש את הברייתא כרב אשי.

13. נחלקו בעלי התוספות, אם לא אמר רבינא שהוא קונה אלא לענין גניבה, אבל הרוצה לקנות חפץ לעצמו אינו קונהו במשיכה לרשות הרבים, או שאין חילוק בזה בין גניבה לשאר קנינים, ומשום שאם אינה מועילה לקנין אף לגניבה לא תועיל.

11. נתבאר על פי רש"י וכפי שהבינוהו התוספות, אלא שהתוספות תמהו על דבריו:

א. מה ענין חשיבות מקום ארבעה לענין שבת לקנין היד?!

ב. אין צורך להוכיח ש"יד" הוא קנין שהרי אמרה התורה גבי גט "ונתן בידה"! ? וראה מה שהקשו עוד.

וראה מה שכתבו בעל השיטה מקובצת והפני יהושע בביאור דברי רש"י.

והרשב"א מפרש את דברי רש"י: לא הוצרך רש"י לפרש כן שתהא ידו כארבעה על ארבעה לענין קנייה אלא כדי שתחלוק רשות לעצמה, שאילו לא היתה ידו חשובה לחלק רשות לעצמה, כיון שהיא סמוכה לקרקע תוך שלשה הרי הוא כאילו לא הגביה מן הקרקע ולא קנה, וזה כשיטתו [של רש"י], לעיל עמוד א ד"ה דאי בעי גחין] שמצריך שלשה טפחים להגבהה. והא דנקט שצירף ידו למטה משלשה, לרבותא

זה קנה — **לרב אחא**, הסובר שמשיכה לרשות הרבים אינה קונה, **לא קשיא**. כי:

כל כמה דלא אתי לרשותיה [עד שלא משך את הגניבה לרשותו], ב"רשות בעלים" קרינא ביה. כי מה שאמרו "רשות בעלים" לא רשותם ממש הוא, אלא בחזקתם כל זמן שלא עשה בה הגנב קנין גמור. (14)

סיפא שמשמע ממנה ש"הוציאו" דומיא ד"הגביהו", דהיינו שבאה הגניבה לרשותו — **לרבינא** הסובר שמשיכה לרשות הרבים קנה בגניבה — **לא קשיא**, כי:

"הוצאה דומיא דהגביה" **לא אמרינן** לדעת רבינא.

שנינו במשנה: אלו נערות שיש להן קנס: **הבא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו, ועל אשת אחי אביו, ועל הנדה:**

א. אמרה התורה [דברים כה א ג]: "כי יהיה ריב בין אנשים, ונגשו אל המשפט, ושפטום, והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע. והיה אם בין הכות הרשע [שעבר על לאו, ונתחייב מלקות] והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר. ארבעים יכנו לא יוסיף, פן יוסיף להכותו על אלה מכה רבה, ונקלה אחיך לעיניך".

ב. ממה שאמרה תורה "לא יוסיף, פן יוסיף" למדנו איסור לאו למי שחובל ומכה את חברו, ואולם הוא אינו לוקה על לאו זה אלא באופן שאינו משלם על חבלתו, וכגון שלא היה ערך הנזק שוה פרוטה, שאם לא

רבינא, הסובר שאף במשיכה לרשות הרבים קנה — **דייק מרישא**, דקדק את לשון המשנה ברישא, ומשם למד את דינו:

שהרי שנינו ברישא: **היה מושכו ויוצא, ומת ברשות בעלים, פטור**.

ומשמע: **טעמא דמת ברשות בעלים** קודם שהוציאו מרשותם, לכן הוא פטור, **הא הוציאו מרשות בעלים** לכל מקום שאינו רשות הבעלים, אפילו לרשות הרבים, ומת, הרי הוא חייב.

ומוכח שמשיכה אפילו לרשות הרבים קונה.

ואילו **רב אחא**, הסובר שמשיכה לרשות הרבים אינה קונה — **דייק כדבריו מסיפא**, ששנינו בה: "**הגביהו או שהוציאו**" מרשות בעלים, ומת, חייב!

ומשמע: **הוצאה דומיא דהגביהה**. מה **הגביהה** מדובר בה **דאתי לרשותיה**, שבאה הגניבה לרשותו של הגנב, בתוך ידיו, **אף הוצאה נמו**, מדובר בה בכגון **דאתי לרשותיה** של הגנב, ולא לרשות הרבים.

ומוסיפה הגמרא, ומסבירה:

לרב אחא קשיא רישא, שמשמע ממנה כי משיכה לרשות הרבים קונה! ?

לרבינא קשיא סיפא, שמשמע ממנה כי משיכה לרשות הרבים אינה קונה! ?

רישא — שמשמע ממנה שכל שהוציאו מרשות הבעלים ואפילו לרשות הרבים הרי

כן, הרי אינו "לוקה ומשלם", וכפי שיתבאר.

ג. ממה שאמרה תורה "כדי רשעתו", למדו חכמים [לקמן לז א]: "משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות", וללמד בא הכתוב שאין אדם לוקה ומשלם.

ד. לא פירשה התורה אם המתחייב מלקות וממון, לוקה ואינו משלם, או שמא משלם ואינו לוקה. ובדבר זה דנו אמוראים בסוגייתנו.

ה. בשני מקומות פירשה התורה במי שנתחייב מלקות וממון שישלם את הממון, וממילא אנו יודעים שאינו לוקה, שהרי אין לוקה ומשלם, ואלו הן:

האחד: חובל בחבירו, שאם חבל בו בערך של שוה פרוטה הרי הוא משלם חמשה דברים [נוק, צער, ריפוי, שבת ובושת], ואינו לוקה על שעבר על הלאו של "לא יוסיף להכותו", ובהמשך הסוגיא מתבאר המקור לזה.

השני: עדים זוממין, שאם זממו להפסיד אדם ממון שוה פרוטה, הרי הם משלמים

את הממון "כאשר זמם לעשות לאחיו", ואינם לוקים על שעברו על "לא תענה ברעך עד שקר", ובהמשך הסוגיא מתבאר המקור לזה. (15)

ו. הגמרא מסתפקת, האם עונש מלקות חמור מעונש ממון, או שמא עונש ממון חמור מעונש מלקות. (16)

ז. בסוגייתנו [ולקמן לד ב, שאף היא המשך הסוגיא], מתבארת מחלוקת אמוראים לדעת הסובר "לוקה ואינו משלם", האם גם חייבי מלקות שוגגין פטורין מן התשלומין כמו חייבי מיתות שוגגין, או לא.

ורמיניהו סתירה ממה ששינו במשנה במסכת מכות [יג א]:

אלו הן הלוקין: הבא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו, ועל אשת אחי אביו, ועל הנדה.

הרי אותן "חייבי לאוין" ששינו במשנתנו שיש להן קנס, חייב עליהן מלקות.

והשתא תיקשי, הא קיימא לן דאינו לוקה לב-א ומשלם, אלא רק לוקה את המלקות ונפטר

מבוארת לגבי חובל בחבירו ביום הכפורים שמתחייב ממון של חבלה ומלקות משום יום הכפורים שמשלם ואינו לוקה. ואולם רבינו עקיבא איגר בסוגייתנו מוכיח לפי דעת התוספות בסוגייתנו, שהם חלוקים על הרמב"ם בדין זה, ויתבאר ענין זה בס"ד בהערות בגוף הסוגיא.

16. כך נראה מפשטות הסוגיא כפי שפירשה רש"י, וראה בזה ב"משכנות הרועים" אות שכט ושל.

15. דנו הראשונים והאחרונים, לפי שיטת הסובר שבכל מקום "לוקה ואינו משלם", ורק בשני ענינים אלו גילתה התורה שמשלם ואינו לוקה, כיצד יהא הדין כשנתחייב ממון של חובל או ממון של עדים זוממין עם מלקות אחרים, האם ישלם או ילקה, וכן יש לדון אם נתחייב מלקות של חובל או של עדים זוממין עם ממון אחר, האם ישלם או ילקה.

ושיטת הרמב"ם [חובל ומזיק ד ט] והשולחן ערוך [סימן תכד, ראה שם בסמ"ע ס"ק ג]